

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 13.3.2018
SWD(2018) 79 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA
SIDOSRYHMÄKUULEMINEN - TIIVISTELMÄRAPORTTI

Oheisasiakirja

ehdotukseen neuvoston suositukseksi

**sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien
kannalta**

{COM(2018) 132 final}

SIDOSRYHMÄKUULEMINEN – TIIVISTELMÄRAPORTTI

Tausta – Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari

Euroopan komissio hyväksyi 8. maaliskuuta 2016 tiedonannon, jossa esitetään ensimmäinen alustava luonnos tekstistä, josta pitäisi muotoutua Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari¹. Tiedonannossa esitetään perustelut tälle aloitteelle ja aloitteen tehtävä, soveltamisala ja luonne².

Komissio käynnisti tämän pohjalta laajan julkisen kuulemisen, joka oli avoinna maaliskuusta 31. joulukuuta 2016 asti ja jonka tarkoituksena oli kerätä ehdotetusta luonnoksesta palautetta, jota hyödynnettäisiin lopullisessa ehdotuksessa. Kuulemisen tavoitteena oli keskustella nykyisistä sosiaalisista oikeuksista, työelämän ja yhteiskuntien muutoksista ja pilarin asemasta osana talous- ja rahaliiton sosiaalista ulottuvuutta. Kuulemisen päätteeksi järjestettiin 23. tammikuuta 2017 eurooppalainen konferenssi³. Kuulemisen pääaihe oli sosiaalisen suojelun varmistaminen kaikissa työmuodoissa.

Sidosryhmä totesi seuraavaa: ”Riittävän ja kestävä sosiaalisen suojelun olisi katettava kaikki ihmiset heidän työsuhteestaan riippumatta ja otettava asianmukaisesti huomioon haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset. Tämän olisi perustuttava kokonaisvaltaiseen etuuksien ja palvelujen tarjoamista koskevaan lähestymistapaan, johon kuuluvat yleisesti saatavilla oleva ja kestävä terveydenhuolto, jossa otetaan huomioon kansalliset olosuhteet, ja laadukas pitkäaikaishoito, joka perustuu erityisesti kotihoitoon ja yhteisöjen palveluihin, sekä asianmukaiset asuinolot ja tuki kodittomille heidän yhteiskuntaan uudelleen sopeuttamista varten. Riittävien ja kestoaltaan kohtuullisten työttömyysetuuksien ja riittävien vähimmäistoimeentulojärjestelmien avulla olisi taattava kestävä sosiaalisen suojelun vähimmäistaso, joka mahdollistaa paluun työmarkkinoille. Eläkejärjestelmien olisi tarjottava riittävä suoja vanhuusiän köyhyydeltä, mutta samalla olisi kuitenkin varmistettava eläkejärjestelmien kestävyys, jotta voidaan suojella tulevaa sukupolvea ja tarjota riittävät resurssit lapsuuteen, jossa ei tarvitse kärsiä köyhyydestä.”⁴

Myös muut EU:n toimielimet osallistuivat asiaa koskeneeseen keskusteluun. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea⁵, (”katsoo, että keskusteluissa, jotka Euroopan komissio on käynnistänyt Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin luomisesta, olisi välttämättä käsiteltävä myös uuden muotoista työtä tekevien tilannetta ja etenkin kysymystä siitä, millä tavoin heidän asemansa tunnustetaan ja miten varmistetaan, että heillä on asianmukainen pääsy sosiaaliturvan ja sosiaalisen suojelun järjestelmiin”) ja alueiden komitea⁶ (”on sitä mieltä, että työn uusissa muodoissa tai yhteisiä eurooppalaisia vähimmäisvaatimuksia käyttöön otettaessa on aina otettava huomioon asianmukainen sosiaalisen suojelun taso”) toivat keskusteluun asiaankuuluvia seikkoja, kun taas Euroopan parlamentti⁷ meni vielä pidemmälle ja kehotti

¹ COM (2016) 127 final.

² Tiedonannon liitteenä oli kaksi komission yksiköiden valmisteluasiakirjaa, joista ensimmäisessä kuvailtiin pilarin taustalla olevia keskeisiä taloudellisia, työmarkkinoihin liittyviä ja yhteiskunnallisia kehityssuuntia, joihin pilarin avulla on tarkoitus puuttua, ja joista toisessa palautettiin mielin unionin säännöstö, jolla on eniten merkitystä pilarin kannalta. Komission yksiköiden valmisteluasiakirjat ”Key economic, employment and social trends behind the European Pillar of Social Rights” (SWD (2016) 51) ja ”The EU social acquis” (SWD(2016) 50), 8.3.2016.

³ [Konferenssin verkkosivusto](#).

⁴ SWD(2017) 206 final, [saatavissa verkossa](#).

⁵ EESC SOC/542, [saatavissa verkossa](#).

⁶ AK:n lausunto 2868/2016, [saatavissa verkossa](#).

⁷ Euroopan parlamentin päätöslauselma 2016/2095(INI), [saatavissa verkossa](#).

komissiota laatimaan ”suosituksen, joka antaa kaiken muotoisissa työsuhteissa oleville ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimiville ihmisille mahdollisuuden”.

Aloite sosiaalisen suojelun saatavuudesta

Tietojen saamiseksi tätä aloitetta varten on järjestetty useita sidosryhmäkuulemisia. Niihin ovat kuuluneet SEUT-sopimuksen 154 artiklassa määrätty eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten kaksivaiheinen kuuleminen ja avoin julkinen kuuleminen.

1. Alustavan vaikutustenarvioinnin tulokset

Komissio sai alustavaan vaikutustenarviointiin yhdeksän palautevastausta Alankomaissa (6), Belgiassa, Saksassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevilta henkilöiltä/toimijoilta. Alankomaissa sijaitsevilta henkilöiltä/järjestöiltä saadussa palautteessa korostettiin toissijaisuutta ja sitä, että itsenäiset ammatinharjoittajat haluavat olla vastuussa tekemistään päätöksistä, myös riskien vakuuttamisesta. Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevan elinkeinoelämän järjestön palautteen mukaan vapaaehtoiset järjestelmät olisi helpompi panna täytäntöön jäsenvaltioissa lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä (2–5 vuotta), mutta ne edellyttävät täytäntöönpanoa kansallisella tasolla ja voivat olla hallituksille vaikeita hyväksyä. EuroHealthNet-järjestön palautteessa keskityttiin sosiaalisen suojelun merkittävään rooliin terveyteen liittyvän eriarvoisuuden vähentämistä koskevassa tavoitteessa, ja Saksan sosiaalivakuutusjärjestelmää (DSV) edustavat järjestöt kannattivat keskustelemista sosiaalisen suojelun saatavuudesta ja sosiaaliturvajärjestelmien tulevaisuuden turvaamisesta muuttuvassa työelämässä.

2. Työmarkkinaosapuolten kuulemisen ensimmäisen vaiheen tulokset

Työmarkkinaosapuolten kuulemisen ensimmäinen vaihe käynnistettiin 29. huhtikuuta ja päätettiin 23. kesäkuuta 2017.

Kuulemiseen osallistuneet ammattiliitot olivat Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö (ETUC), Eurocadres, Euroopan esimiesten keskusjärjestö (CEC), Euroopan itsenäisten ammattiliittojen keskusjärjestö (CESI), Euroopan taide- ja viihdealan allianssi (EAEA) ja Euroopan journalistiliitto (EFJ). On pantava merkille, että ETUCin vastauksessa otettiin huomioon myös kymmenen ETUCin alakohtaisen ammattiliiton näkemykset.

Työnantajien puolelta kuulemiseen vastasivat BusinessEurope, Julkisten työnantajien ja julkisten yritysten eurooppalainen keskus (CEEP), EuroCommerce, Käsityöelämän ja pienten ja keskisuurten yritysten eurooppalainen liitto (UEAPME), Euroopan metalli-, konepaja- ja teknologiateollisuuden työnantajajärjestöjen neuvosto (CEEMET), Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto (CEMR), Euroopan kemianteollisuuden työnantajat (ECEG), Hotels, Restaurants and Cafés in Europe (HOTREC), vähittäis- ja tukkukaupan sekä kansainvälisen kaupan edustusto Euroopan unionissa (EuroCommerce), EU-maiden tuottajajärjestöjen keskusjärjestön työnantajien ryhmä (GEOPA-COPA) ja World Employment Confederation (WEC).

Sosiaalisen suojelun saatavuuden liittyvien ongelmien määrittäminen

Työmarkkinaosapuolet olivat laajasti yhtä mieltä siitä, että epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien mahdollisuuksissa saada sosiaalista suojelua on ongelmia.

Työantajat korostivat kuitenkin, että keskenään hyvin erilaisten työmuotojen niputtaminen yhteen ”epätyypilliseksi työsuhteiksi” ei ole asianmukaista, koska tällöin jätetään huomioimatta näiden erilaisten työmuotojen väliset erot ja niissä työskentelevien henkilöiden tarpeet ja toiveet, myös sosiaaliturvan saatavuuden osalta (BusinessEurope). WEC korosti lisäksi itsenäisten ammatinharjoittajien heterogeenisuutta. UEAPME kehotti kartoittamaan perusteellisesti kansalliset politiikat, räättälöityjen sosiaalisen suojelun järjestelmien saatavuuden ja tarjonnan sekä eri ryhmien mukaan eritellyn käyttöasteen. CEEP korosti työmarkkinoiden ja sosiaalisten mallien eroja, jotka selittävät suojelun eri tasot.

Ammattiliitot puolestaan katsoivat, että ongelmien määrittelyssä ollaan menossa oikeaan suuntaan, mutta sitä voitaisiin kuitenkin parantaa täsmentämällä, että uudet työmuodot tuovat mukanaan heikkolaatuisia työpaikkoja ja epävarmoja olosuhteita, jotka johtavat pikemminkin puutteellisempaan suojaan elämän riskeiltä kuin todellisiin työmahdollisuuksiin (ETUC, Eurocadres). Määriteltyjä ongelmia voitaisiin laajentaa siten, että niihin kuuluisivat oikeus työehtosopimusneuvotteluihin, oikeudenmukainen korvaus kaikille ja kaikkien työntekijöiden oikeus yhdistymisvapauteen (EFJ). Ammattiliitot korostivat lisäksi, että sosiaaliturvajärjestelmiin liittyviä tietoja koskevien ehdotusten johdonmukaisuus olisi varmistettava kirjallista ilmoitusta koskevassa direktiivissä (ETUC, Eurocadres).

Tärkeimmät sosiaalisen suojelun alat ja työvoimapaalvelut

Ammattiliitot pitävät kaikkia aloja yhtä tärkeinä ja kannattavat yhtenäistä ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa sosiaaliseen suojeluun edellä olevissa kohdissa esitetyistä politiikan alojen välisistä eroista huolimatta, mukaan lukien ILO:n yleissopimuksen nro 102 (ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen) kattamat alat. Jos tärkeysjärjestys on laadittava, CEC suosisi niitä aloja, jotka eivät ole yleisesti saatavilla. Asiaankuuluvien työvoimapaalvelujen saatavuus olisi taattava kaikille.

Työnantajapuolen yleiskuva on kirjava. BusinessEurope katsoo, että kysymykseen sisältyy ennako-oletus siitä, että EU valmistelee tätä alaa koskevan aloitteen (mitä järjestö ei kannata). EuroCommerce kyseenalaistaa sosiaalisen suojelun alojen luokittelun toteutettavuuden, kun taas COPA asettaa etusijalle työtaturmat ja ammattitaudit. HOTREC mainitsee sosiaalisen suojelun kansalliseen toimivaltaan kuuluvana asiana, mutta korostaa, että taitojen, koulutuksen ja valmennuksen olisi oltava helposti kaikkien kansalaisten saatavilla.

EU:n aloitteen henkilöllinen soveltamisala

Ammattiliitot kannattavat yleisesti ottaen laajaa henkilöllistä soveltamisalaa ja kaikkien epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden ja myös itsenäisten ammatinharjoittajien sisällyttämistä EU:n aloitteeseen. Jotkin ammattiliitot kehottavat kuitenkin määrittelemään ensin periaatteet, jotta voidaan saada yhteinen käsitys EU:n tasolla erilaisten työmuotojen oikeudellisesta luonteesta (CEC, CESI).

Työnantajat olivat melko haluttomia vastaamaan kysymykseen EU:n aloitteen henkilöllisestä soveltamisalasta, koska ne eivät kannata EU:n aloitetta (BusinessEurope) tai koska ne viittaavat toissijaisuusperiaatteeseen (HOTREC) tai katsovat, että henkilöllinen soveltamisala riippuisi kyseessä olevan aloitteen luonteesta (EuroCommerce). CEMR korostaa, että erilaisten työmuotojen oikeudellisen luonteen määritelmää olisi selkeytettävä, kun taas COPA

sisällyttäisi kaikki epätyypillisissä työsuhteissa olevat työntekijät EU:n oikeudelliseen aloitteeseen ja itsenäiset ammatinharjoittajat ainoastaan suositukseen.

EU:n lainsäädäntö ja EU:n tason välineet

BusinessEurope, UEAPME ja EuroCommerce eivät pidä muutoksia tätä alaa koskevaan EU:n lainsäädäntöön tarpeellisina tai asianmukaisina. Avoin koordinoitimenetelmä ja eurooppalaisen ohjausjakson mukaiset prosessit, mukaan lukien vertailuarvot, olisivat oikeita välineitä keskinäistä oppimista ja hyvien käytäntöjen vaihtoa varten. Tavoitteena olisi oltava kansallisten toimien kehittäminen oppimalla asiaankuuluvista muiden maiden käytännöistä. Toiset työnantajajärjestöt kiinnittivät huomiota alakohtaiseen työmarkkinavuoropuheluun (COPA), jäsenvaltioiden toimivaltaan ja toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin (CEEMET, ECEG, EuroCommerce, WEC ja CEEP).

Ammattiliitot puolestaan katsoivat, että EU:n lainsäädäntöä olisi parannettava. ETUC ja CESI pitivät tarpeellisena parantaa nykyisen lainsäädännön täytäntöönpanoa erityisesti kansallisella tasolla. CEC mainitsi tarpeen vähentää hallinnollisia rasitteita, jotka voidaan yhdistää tietojen toimittamiseen henkilöiden työllisyystilanteesta, ja tarpeen varmistaa kaikkien oikeuksien tosiasiallinen siirrettävyys.

Neuvotteluhalukkuus

Kaikki ammattiliitot ovat ilmoittaneet olevansa halukkaita aloittamaan neuvottelut. Jos EU:n työmarkkinaosapuolet eivät kuitenkaan suostu neuvotteluihin tai jos neuvottelut eivät tuota tulosta, ammattiliitot vaativat komissiota laatimaan lainsäädäntöehdotuksen.

Työntajat eivät harkitse SEUT-sopimuksen 155 artiklan mukaisen vuoropuhelun käynnistämistä, koska ne eivät näe tarvetta EU:n tason toimille vertaisoppimista ja käytäntöjen vaihtoa lukuun ottamatta (BusinessEurope) tai koska tässä asiassa olisi noudatettava toissijaisuusperiaatetta (HOTREC, UAPME) tai koska asia voidaan käsitellä paremmin kansallisten hallitusten toimesta (EuroCommerce) tai alakohtaisessa työmarkkinavuoropuhelussa (COPA). CEEP korostaa, että ensimmäiseksi on kehitettävä asianmukaiset indikaattorit.

Kuulemisen soveltamisala

ETUC kaipasi selkeitä ehdotuksia laadukkaiden työpaikkojen luomiseksi ja sovittuja indikaattoreita niiden seuraamiseksi, mukaan lukien sosiaalisen suojelun saatavuus. ETUC piti siksi määriteltyjä riittämättömän saatavuuden keskeisiä tekijöitä (puutteet sosiaalisen suojelun saatavuudessa ja oikeuksien siirrettävyydessä sekä avoimuuden puute sosiaaliseen suojeluun liittyvistä oikeuksista) tärkeinä ratkaistavina haasteita, mutta painottaisi kuitenkin haasteita, jotka liittyvät ihmisten välisiin sosiaalisten oikeuksien eroihin sosiaalisessa suojelussa ja työvoimapalveluissa.

Työmarkkinaosapuolten lisäkuuleminen

Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto järjesti kahdenväliset tapaamiset kaikkien niiden 16 työmarkkinaosapuolen kanssa, jotka antoivat panoksensa työmarkkinaosapuolten kuulemisen ensimmäiseen vaiheeseen. Nämä tapaamiset järjestettiin 14 päivän heinäkuuta ja 5 päivän syyskuuta välisenä aikana. Kahdenvälisten tapaamisten tarkoituksena oli keskittyä teknisiin selvennyksiin ja mahdollisuuksien mukaan lisätietojen keruuseen. Saadut tiedot esitellään tämän asiakirjan asiaankuuluvissa luvuissa.

3. Työmarkkinaosapuolten kuulemisen toisen vaiheen tulokset

Työmarkkinaosapuolten kuulemisen toinen vaihe käynnistettiin 20. marraskuuta 2017 ja päätettiin 5. tammikuuta 2018.

Kuulemiseen osallistuneet ammattiliitot olivat Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö (ETUC), Eurocadres, Euroopan esimiesten keskusjärjestö (CEC), Euroopan itsenäisten ammattiliittojen keskusjärjestö (CESI), Euroopan taide- ja viihdealan allianssi (EAEA), UNI Global Union – Uni Europa ja World Employment Confederation (WEC).

Työnantajien puolelta kuulemiseen vastasivat BusinessEurope, Julkisten työnantajien ja julkisten yritysten eurooppalainen keskus (CEEP), EuroCommerce, Käsiteollisuuden ja pienten ja keskisuurten yritysten eurooppalainen liitto (UEAPME), Euroopan metalli-, konepaja- ja teknologiateollisuuden työnantajajärjestöjen neuvosto (CEEMET), Euroopan kemianteollisuuden työnantajat (ECEG) ja Hotels, Restaurants and Cafés in Europe (HOTREC).

Kattavuutta, siirrettävyyttä ja avoimuutta koskevat tavoitteet

Ammattiliitot jakavat aloitteen kattavuutta, siirrettävyyttä ja avoimuutta koskevat tavoitteet. ETUCille on äärimmäisen tärkeää virallinen ja tosiasiallinen kattavuus, mihin olisi vielä lisättävä riittävän sosiaalisen suojelun saatavuus. Itsenäisten ammatinharjoittajien ja epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden maksujen ja etuuksien olisi oltava mahdollisimman tasavertaiset verrattuna tavanomaisissa työsuhteissa oleviin työntekijöihin (CESI). Sosiaalista suojelua koskevien oikeuksien liittäminen yksittäisiin henkilöihin ei saa johtaa sosiaalisen suojelun yksilöllistymiseen, vaan kollektiivisen ulottuvuuden on säilyttävä (EAEA). Näiden oikeuksien ja etuuksien täysimääräinen siirrettävyys ja kertyminen olisi varmistettava työsuhteen muodosta tai kestosta riippumatta (UNI Europa). Myös koulutuksen ja työvoimapalvelujen saatavuuden tärkeyttä korostettiin (Eurocadres). Kaikki ammattiliitot ovat yhtä mieltä siitä, että avoimuutta on lisättävä.

Työnantajapuolen yleiskuva on melko kirjava. Suurin osa työnantajajärjestöistä on laajalti yhtä mieltä näistä kolmesta tavoitteesta, mutta ne korostavat jäsenvaltioiden toimivaltaa tällä alalla (BusinessEurope, EuroCommerce, CEEMET, CEEP ja UAPME).

ECEG ei ole yhtä mieltä siitä, että sosiaalisen suojelun saatavuus olisi rajallinen epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta, eikä se näe tarvetta etsiä yhteistä määritelmää työntekijälle EU:n tasolla.

HOTREC on yhtä mieltä siitä, että avoimuutta on lisättävä, mutta se katsoo, että tässä asiassa olisi noudatettava toissijaisuusperiaatetta, ja kannattaa siksi siirrettävien järjestelmien kartoittamista kansallisella tasolla.

Pakollisen tai vapaaehtoisen virallisen kattavuuden vaihtoehdot

Kaikki ammattiliitot kannattavat pakollista virallista kattavuutta, joka yhdenmukaistetaan tavanomaisiin työntekijöihin sovellettavan kattavuuden kanssa (ETUC, EAEA) mutta jossa otetaan huomioon kansalliset perinteet (CEC).

Työnantajilla oli erilaisia näkemyksiä näistä vaihtoehdoista. ECEG on sitä mieltä, että sosiaalisen suojelun pitäisi olla pakollista, mutta työntekijöillä pitäisi olla oikeus valita kattavuuden muoto (julkinen tai yksityinen järjestelmä). BusinessEurope korosti itsenäisten ammatinharjoittajien valinnanvapautta. CEEP ja EuroCommerce kannattavat vapaaehtoista virallista kattavuutta, jotta voidaan ottaa huomioon työsuhteiden monimuotoisuus ja

itsenäisten ammatinharjoittajien ryhmän heterogeenisuus. HOTREC, CEEMET ja UAPME totesivat, että toissijaisuusperiaatetta on noudatettava.

Asianmukaiset toimet tosiasiallisen kattavuuden varmistamiseksi

Ammattiliitoilla ja työnantajilla on vastakkaisia näkemyksiä asianmukaisista toimista. Ammattiliitot kannattavat nykyisten järjestelmien laajentamista ja mukauttamista kattamaan kaikissa työmuodoissa olevat henkilöt (ETUC) menemällä niin pitkälle kuin on perussopimusten puitteissa mahdollista (CESI). Mainituksi tuli EU:n direktiivi, johon kuulusivat sitovat vähimmäisperiaatteet ja -vaatimukset (UNI Europa, EAEA), mutta se ei saisi heikentää nykyistä EU:n säännöstöä eikä madaltaa nykyisiä kansallisia standardeja tai johtaa oikeuksien yhtenäistämiseen siten, että vaatimustaso laskee.

Työnantajajärjestöt taas vastustavat oikeudellisesti sitovia toimenpiteitä tällä alalla, koska ne katsovat, että toissijaisuusperiaatetta olisi noudatettava (ECEG, HOTREC), mutta ne suhtautuvat kuitenkin myönteisesti avoimen koordinoitimenetelmän käyttöön, eurooppalaiseen ohjausjaksoon, parhaiden käytäntöjen vaihtamiseen, vertailukehittämiseen ja sosiaali-indikaattoreiden tulostauluun (BusinessEurope). Jotkin työnantajajärjestöt (CEEP ja EuroCommerce) pitävät neuvoston suositusta sopivana.

Siirrettävyyden ja avoimuuden varmistamisen kannalta asianmukaiset vähimmäisvaatimukset

Ammattiliittojen mukaan työmarkkinoiden suuntaukset edellyttävät tiettyjä vähimmäisvaatimuksia sosiaalisen suojelun alalla (CESI). Täysi siirrettävyys olisi taattava liittämällä sosiaalisen suojelun etuudet yksittäisiin henkilöihin käyttämällä yhdenmukaistettua laskelmaa ja yhteen laskemista, mutta tämä ei saa kuitenkaan johtaa sosiaalisen suojelun yksilöllistämiseen (ETUC).

Jotkin työnantajat ovat yhtä mieltä oikeuksien siirrettävyyden periaatteesta, mutta vaativat kuitenkin laatimaan vaikutustenarvioinnin ennen oikeudellisesti sitovien olosuhteiden luomista (ECEG) tai katsovat, että toissijaisuusperiaatetta olisi noudatettava ja että nykyisten siirrettävien järjestelmien kartoittamista olisi suosittava (HOTREC).

Toiset suosittelivat, että EU:n toiminta rajoittuisi yleisiin säännöksiin (UAPME) tai että siirrettävyys rajoitettaisiin sosiaalista suojelua koskevien oikeuksien vähimmäistasoon (EuroCommerce). Siirrettävyyden hallinnolliset kustannukset olisi pidettävä mahdollisimman pieninä, eikä siirrettyjen oikeuksien vastuulleen ottamisesta saa koitua lisäkustannuksia uusille työnantajille (CEEP).

Neuvotteluhalukkuus

Kaikki ammattiliitot ovat ilmoittaneet olevansa halukkaita aloittamaan neuvottelut. ETUC oli kuitenkin vakuuttunut siitä, että edellytyksiä virallisille neuvotteluille ei enää ole, kun taas toiset ammattiliitot vaativat komissiota esittelemään lainsäädäntöehdotuksen ennen vuoden 2019 Euroopan parlamentin vaaleja. Työnantajat eivät harkitse SEUT-sopimuksen 155 artiklan mukaisen vuoropuhelun aloittamista, koska ne eivät näe tarvetta EU:n tason toimille.

4. Julkisen kuulemisen tulokset

Avoin julkinen kuuleminen käynnistettiin 20. marraskuuta 2017 ja päätettiin 15. tammikuuta 2018. Avoimeen julkiseen kuulemiseen osallistui 119 vastaajaa, joista 62 oli järjestöjä, 7 viranomaisia, 37 kansalaisia ja 13 muita toimijoita (esim. tutkimuslaitoksia ja verkostoja). Suurin osa vastauksista oli peräisin maista, joissa on hyvin kehittynyt sosiaaliturvajärjestelmä,

kuten Saksasta (18), Belgiasta (16), Ranskasta (15) ja Ruotsista (14). Kuulemiseen saatiin 15 kannanottoa, jotka olivat pääasiassa Saksasta (5), Belgiasta (4), Ranskasta (2) ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta (2). Niiden esittäjiä olivat alue- ja keskushallitukset, sosiaaliturvaviranomaiset, osuuskunnat, itsenäisten ammatinharjoittajien järjestöt, ammattiliittokansalaisjärjestö ja yritys.

Haasteet

Oletko samaa mieltä tausta-asiakirjassa kuvatuista haasteista?

Noin kaksi kolmasosaa vastaajista oli samaa mieltä komission määrittelemistä haasteista. Eniten samaa mieltä oltiin puutteista sosiaalisen suojelun tosiasiallisessa kattavuudessa ja seuraavaksi eniten sääntelyn monimutkaisuudesta.

	Samaa mieltä (vastausta 119 vastauksesta)
Puutteet sosiaalisen suojelun ja työvoimapalvelujen virallisessa kattavuudessa	66
Puutteet sosiaalisen suojelun ja työvoimapalvelujen tosiasiallisessa kattavuudessa	78
Riittämätön siirrettävyys	65
Riittämätön avoimuus	69
Sääntelyn monimutkaisuus	75
On muita haasteita	62

Periaatteet

Pitäisikö mahdollisella EU-aloitteella pyrkiä seuraaviin yleisiin poliittisiin periaatteisiin?

Suuri enemmistö vastaajista oli laajalti samaa mieltä siitä, että periaatteita, joihin mahdollisella EU:n aloitteella pitäisi pyrkiä, ovat riittävän sosiaalisen suojelun tarjoaminen kaikille työntekijöille heidän työsuhteestaan riippumatta, oikeuksien liittäminen yksittäisiin henkilöihin työnteon aikana, oikeuksien tekeminen siirrettäväksi ja hallinnollisten vaatimusten yksinkertaistaminen. Vain 14 vastaajaa oli samaa mieltä vaihtoehdosta ”toimia ei tarvita”.

	Samaa mieltä (vastausta 119 vastauksesta)
Työntekijöillä (työsuhteen tyypistä ja kestosta riippumatta) ja itsenäisillä ammatinharjoittajilla (vastaavin ehdoin) on oikeus riittävään sosiaaliseen suojeluun.	85
Liitetään oikeudet yksittäisiin henkilöihin työnteon aikana (eikä työ sopimukseen) ja tehdään oikeuksista siirrettäviä.	72
Tehdään oikeuksista ja niihin liittyvistä tiedoista avoimia.	86
Yksinkertaistetaan hallinnollisia vaatimuksia.	82

Vaihtoehdot

Lueteltujen vaihtoehtojen osalta 69,7 prosenttia vastaajista totesi, että sosiaalista suojelua koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien olisi oltava pakollisia kaikenlaisissa töissä työsopimuksen muodosta riippumatta, ja 56,3 prosenttia vastaajista katsoi, että epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden pakollinen suojelu ja maksut olisi mukautettava tavanomaisten työntekijöiden tasoon.

Vastaajista 64,7 prosenttia oli sitä mieltä, että sosiaalista suojelua koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien olisi oltava pakollisia kaikille itsenäisille ammatinharjoittajille, ja 47,1 prosenttia vastaajista katsoi, että itsenäisten ammatinharjoittajien pakollinen suojelu ja maksut olisi mukautettava tavanomaisten työntekijöiden tasoon.

Lisäksi 52,94 prosenttia vastaajista katsoi, että yksi ainoa kaikki töissä olevat ihmiset kattava sosiaalisen suojelun järjestelmä olisi asianmukaisin tapa varmistaa tosiasiallinen kattavuus. Jopa 54,6 prosenttia vastaajista piti asianmukaisena yhtä ainoaa sosiaalisen suojelun järjestelmää itsenäisiä ammatinharjoittajia varten.

Välineet

Lähes kolme neljäsosaa vastaajista (72,3 prosenttia) korosti tarvetta EU:n tason toimille. Vastaajista 54,6 prosenttia piti uuden EU:n lainsäädännön (esim. direktiivin) säätämistä erittäin tehokkaana keinona. Vain 4,2 prosenttia vastaajista katsoi, että pehmeä EU:n lainsäädäntö (esim. neuvoston suositus) olisi erittäin tehokas keino.

Vaikutukset

Vastaajien suuren enemmistön mukaan sosiaalista suojelua koskevien oikeuksien tekeminen **pakolliseksi** kaikkien työmuotojen osalta olisi myönteistä eurooppalaiselle yhteiskunnalle, työmarkkinoille, työntekijöille, julkiselle varainhoidolle ja taloudelle,

Jos sosiaaliseen suojeluun liittyvistä oikeuksista tehdään pakollisia kaikissa työllisyysmuodoissa, millainen vaikutus pakollisuudella arviosi mukaan olisi seuraavien osalta: talous

	Myönteinen (vastausta 119 vastauksesta)
Kilpailukyky	73
Joustavuus ja sopeutuvaisuus	72
Taloukasvu	72

mutta melko neutraalia pienten ja keskisuurten yritysten kannalta (pk-yritykset).

Jos sosiaaliseen suojeluun liittyvistä oikeuksista tehdään pakollisia kaikissa työllisyysmuodoissa, millainen vaikutus pakollisuudella arviosi mukaan olisi seuraavien osalta: pienet ja keskisuuret yritykset

	Neutraali (vastausta 119 vastauksesta)
Kustannukset	51
Kilpailu	45

Toisaalta sosiaalista suojelua koskevien oikeuksien, joissa esiintyy nykyisin puutteita, tekemisellä **vapaaehtoisiksi** olisi neutraali/kielteinen vaikutus eurooppalaiseen yhteiskuntaan, työmarkkinoihin, työntekijöihin, julkiseen varainhoitoon ja talouteen,

Jos sosiaaliseen suojeluun liittyvistä oikeuksista tehdään pakollisia silloin, kun suojelun saatavuudessa on puutteita, millainen vaikutus pakollisuudella arviosi mukaan olisi seuraavien osalta: talous

	Kielteinen (vastausta 119 vastauksesta)	Neutraali (vastausta 119 vastauksesta)
Kilpailukyky	45	43
Joustavuus ja sopeutuvaisuus	49	40
Taloukasvu	49	41

mutta melko neutraali vaikutus pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset).

Jos sosiaaliseen suojeluun liittyvistä oikeuksista tehdään pakollisia silloin, kun suojelun saatavuudessa on puutteita, millainen vaikutus pakollisuudella arviosi mukaan olisi seuraavien osalta: pienet ja keskisuuret yritykset

	Neutraali (vastausta 119 vastauksesta)
Kustannukset	55
Kilpailu	62